

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

การศึกษาเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดประการหนึ่ง ในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้า และแก้ไขปัญหาต่างๆ ในสังคมได้ เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยเหลือให้คนได้พัฒนาตนเองด้านต่างๆ ตลอดช่วงชีวิต ตั้งแต่การวางรากฐานพัฒนาการของชีวิตตั้งแต่เกิด การพัฒนาศักยภาพ และขีดความสามารถด้านต่างๆที่จะดำรงชีพ และประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุขรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงรวมทั้งเป็นพลังสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนได้ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการศึกษา คือการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์อย่างต่อเนื่องทุกด้าน เนื่องจากคุณภาพของคนเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศ การศึกษาจึงควรจะเป็นการปลูกฝัง สร้างเสริมความสามารถในการวิเคราะห์การตัดสินใจและการปรับตัวให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (ลีลาภรณ์ นาคทรทรัพย์, 2531, หน้า 37-49) รัฐบาลได้กำหนด ความสำคัญของการเรียนรู้ไว้ในยุทธศาสตร์การพัฒนาคคุณภาพคน และสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ตามแผนพัฒนาที่ 11 พ.ศ. 2555-2559 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ได้จัดทำขึ้นในช่วงเวลาที่ประเทศไทยต้องเผชิญกับสถานการณ์ทาง สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงกว่า ช่วงที่ผ่านมา ในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8-10 สังคมไทยได้อัญเชิญหลัก"ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง" ไปประยุกต์ใช้อย่างกว้างขวางในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับปัจเจก ครอบครัวชุมชน สังคม จนถึงระดับประเทศ ซึ่งได้มีส่วนเสริมสร้างภูมิคุ้มกันและช่วยให้สังคมไทยสามารถยืนหยัดอยู่ได้อย่างมั่นคงท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ทุกภาคส่วน ในสังคมไทยเห็นพ้องร่วมกันน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่อง เพื่อบู่มุ่งให้เกิดภูมิคุ้มกันและมีการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม เพื่อให้การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืน (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559) ซึ่งสอดคล้องตามพระบรมราโชวาทด้านการศึกษาของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวความว่า “ การศึกษาเป็นปัจจัยในการสร้างและพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติและคุณภาพของบุคคล สังคม และบ้านเมืองใดให้การศึกษาที่ดีได้อย่างครบถ้วน พอเหมาะกันทุกๆด้าน สังคม และบ้านเมืองนั้นก็จะมีพลเมืองที่มีคุณภาพซึ่งสามารถธำรงรักษา ความเจริญมั่นคงของประเทศชาติไว้ และพัฒนาให้ก้าวหน้าต่อไปได้” การศึกษาจึงนับว่ามี

ความสำคัญยิ่งสำหรับมนุษย์ เพราะการศึกษาที่ดีจะทำให้มนุษย์รับการพัฒนาให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

ประเทศไทยเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา จึงมีความต้องการบุคลากรที่มีการศึกษาในระดับที่สูงอยู่มาก ในปัจจุบันบุคลากรในระดับสูงนี้มีจำนวนน้อย เมื่อเทียบกับจำนวนประชากรของประเทศ เนื่องจากการจัดการศึกษาของไทยมีปัญหาตรงที่ยังไม่สอดคล้องกับความต้องการตามความเป็นจริง ตลอดถึงวิถีชีวิตของคนในสังคม และปัญหาใหญ่ คือ การไม่สามารถเตรียมคนไทยให้สามารถเผชิญกับยุคสมัยแห่งการเปลี่ยนแปลงทำให้สังคมไทยอ่อนแอ -ขัดแย้ง ทำลายตัวเอง และวิกฤตการศึกษาที่ดี จึงควรสามารถขจัดความยากจน สร้างทักษะชีวิต ทำให้ครอบครัวเป็นปึกแผ่น ชุมชนเข้มแข็ง อนุรักษ์ และพัฒนาวัฒนธรรม และเพิ่มพูนสิ่งแวดล้อม ทำให้การเมืองถูกต้อง สร้างอิสรภาพ และความสุข ทำให้บุคคลเรียนรู้ และสังคมเรียนรู้ ผู้ที่เข้าศึกษาเกือบทุกคนต่างมุ่งศึกษาต่อเท่าที่ระดับสติปัญญา ความสามารถ และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวจะอำนวยให้ แต่ในสภาพความเป็นจริงปรากฏว่าการศึกษาที่รัฐจัดให้แก่ประชาชนยังอยู่ในขอบเขตจำกัด ไม่สามารถจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการของทุกคนอย่างทั่วถึง จึงทำให้เกิดการแข่งขันทางการศึกษาเพื่อยกระดับ หรือเลื่อนฐานะทางสังคมให้สูงขึ้น การศึกษาจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญอย่างมากต่อการประกอบอาชีพ

จากความเป็นมาดังกล่าวข้างต้น ทำให้คาดหมายว่า ความต้องการของประเทศ หรือความต้องการของสังคมในปัจจุบันต้องการคนที่มีคุณภาพ ซึ่งหมายถึงการเป็นผู้ที่เท่าทันต่อกระแสของความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ด้วยเหตุนี้ จึงมีสถาบันการศึกษาก่อตั้งขึ้น เพื่อให้การศึกษาในระดับปริญญาตรีบัณฑิตในสาขาวิชาต่างๆ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาการพญาไท เป็นวิทยาการที่มีการเปิดสอนตั้งแต่ระดับปริญญาโทและเอก หลากหลายสาขาที่ต่างกัน ปัจจุบันนักศึกษาปริญญาตรีบัณฑิตมี จำนวน 18 รุ่น ซึ่งนักศึกษาเหล่านี้มีสถานภาพแตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของเพศ วัย อาชีพ การงาน รายได้ประจำ, ภูมิฐานะ แลพื้นฐานการศึกษาในระดับปริญญาโทในสาขาที่แตกต่างกัน โดยนักศึกษาส่วนใหญ่จะมีงานทำแล้ว มีหน้าที่การงานที่ดี มีประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกัน แต่ก็ยังสนใจ และมีความมุ่งมั่นปรารถนาที่จะศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ซึ่งแรงจูงใจในการศึกษาของบุคคลในระดับนี้ จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจอย่างยิ่ง และที่สำคัญต้องการศึกษาว่านักศึกษาเหล่านี้มีแรงจูงใจอะไรบ้างในการเข้าศึกษาปริญญาตรีบัณฑิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาการพญาไท รวมทั้งปัจจัยด้านสถานภาพส่วนบุคคลของนักศึกษาที่ต่างกันจะมีผลต่อแรงจูงใจในการศึกษาหรือไม่ อย่างไร ซึ่งผลการศึกษานี้จะ

เป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษา ปรัชญาคุชฎีบัณฑิตสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาการพญาไท ให้สอดคล้องกับสภาพที่แท้จริงของนักศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับแรงจูงใจในการศึกษาหลักสูตรปรัชญาคุชฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาการพญาไท
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบแรงจูงใจของหลักสูตรปรัชญาคุชฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาการพญาไท โดยจำแนกสถานภาพส่วนบุคคล

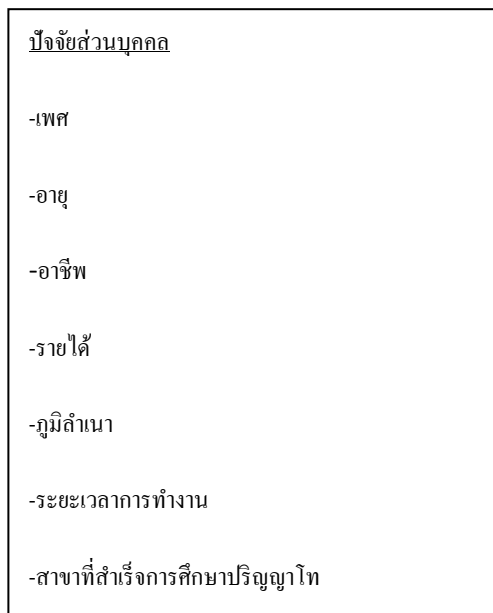
ความสำคัญของการศึกษา

แรงจูงใจในการศึกษาของบุคคลในระดับนี้ จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจอย่างยิ่ง และที่สำคัญต้องการศึกษานักศึกษาเหล่านี้มีแรงจูงใจอะไรบ้างในการเข้าศึกษาหลักสูตรปรัชญาคุชฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาการพญาไท รวมทั้งปัจจัยด้านสถานภาพส่วนบุคคลของนักศึกษาที่แตกต่างกันจะมีผลต่อแรงจูงใจในการศึกษาหรือไม่ อย่างไร ซึ่งผลการศึกษานี้จะเป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษาปรัชญาคุชฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาการพญาไท ให้สอดคล้องกับสภาพที่แท้จริงของนักศึกษาต่อไป

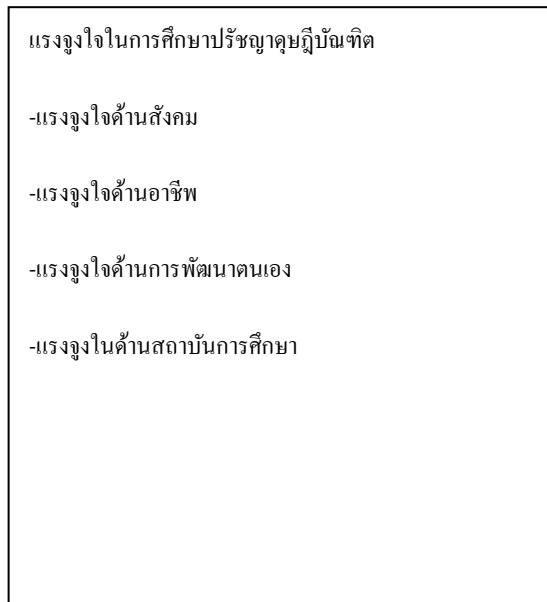
กรอบทฤษฎีหรือกรอบแนวคิดในการศึกษา

จากการทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดตามทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของ Abraham Harold Maslow (อ้างถึงใน พิภพ วังเงิน,2547) และงานวิจัยของ(สมพร จิรพุทธิ,2545) นำมาสังเคราะห์กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ ดังนี้

ตัวแปรอิสระ
(Independent Variables)



ตัวแปรตาม
(Dependent Variables)



คำถามของการวิจัย

1. แรงจูงใจในการตัดสินใจศึกษาของหลักสูตรปริญญาคุณวุฒิปบัณฑิตสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาการพญาไท อยู่ในระดับใด

2. นักศึกษาที่มีสถานภาพส่วนบุคคลต่างกัน การตัดสินใจในการเลือกศึกษาต่อหลักสูตรปริญญาคุณวุฒิปบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาการพญาไท ต่างกันหรือไม่ อย่างไร

สมมติฐาน

1. แรงจูงใจในการตัดสินใจศึกษาต่อหลักสูตรปริญญาคุณวุฒิปบัณฑิตสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาการพญาไท อยู่ในระดับสูง

2. ปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจ เข้าศึกษาต่อหลักสูตรปริญญาคุณวุฒิปบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาการพญาไท แตกต่างกัน

ขอบเขตการศึกษา

ขอบเขตเนื้อหา: การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษา ระดับแรงจูงใจในการศึกษาต่อหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตพญาไท ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อและเปรียบเทียบแรงจูงใจของนักศึกษา โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคลของนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตพญาไท

สำหรับตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยด้านสถานภาพส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ รายได้ ภูมิลำเนา ระยะเวลาในการทำงาน และสาขาที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ แรงจูงใจในการศึกษาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตพญาไท ประกอบด้วยแรงจูงใจด้านสังคม แรงจูงใจด้านอาชีพ แรงจูงใจด้านการพัฒนาตนเอง และแรงจูงใจด้านสถาบันการศึกษา

ขอบเขตด้านประชากร : ในการวิจัยครั้งนี้มีประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตพญาไท ตั้งแต่รุ่นที่ 1-7 จำนวน 90 คน

ขอบเขตด้านระยะเวลา : ในการวิจัยครั้งนี้ทำการวิจัยและเก็บ ข้อมูลในช่วงเดือนตุลาคม 2555 ถึงเดือน ธันวาคม 2555 รวมเป็นเวลา 3 เดือน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงระดับแรงจูงใจของนักศึกษาในการศึกษาต่อหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตพญาไท

2. ทำให้ทราบถึงความแตกต่างของแรงจูงใจในการศึกษาต่อหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตพญาไท โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล

3. ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา และปรับปรุงการบริหารวิชาการของ ปรินซ์ญาคุณฎีกบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุมวิทยาการพญาไท ให้มี ประสิทธิภาพในการรองรับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักศึกษาในปีต่อไป

นิยามศัพท์

แรงจูงใจ หมายถึง ปัจจัยต่างๆที่เป็นเหตุ หรือตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงถึงพฤติกรรม อย่างใดอย่างหนึ่งออกมา เพื่อสนองความต้องการ หรือเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้นๆ แรงจูงใจ จัดได้ว่าเป็นองค์ประกอบที่ซ่อนเร้นอยู่เบื้องหลังการตัดสินใจที่จะกระทำ หรือไม่กระทำสิ่งใดสิ่ง หนึ่งของบุคคล

แรงจูงใจในการศึกษา หมายถึง ปัจจัย วิธีการ กระบวนการ หรือสิ่งเร้าที่เป็นเหตุผลชัก นำให้นักศึกษาใช้เพื่อตัดสินใจเข้าศึกษาต่อต่อหลักสูตรปรินซ์ญาคุณฎีกบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสน ศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาการพญาไท ในการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้งานวิจัยงานวิจัยของ สมพร จิตรพุทธิ(2545:บทคัดย่อ) ภาคนิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม สถาบัน บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ โดยแบ่งแรงจูงใจออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

1. แรงจูงใจด้านสังคม (social motives) หมายถึง ปัจจัยแวดล้อมทางสังคมที่เป็นเหตุผลที่ นักศึกษาเข้าศึกษาต่อ ซึ่งได้แก่ ต้องการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่นค่านิยมที่บุคคลต้องการจะได้รับการ ยกย่องนับถือจากคนอื่น ๆ ได้รับการยอมรับจากสังคม การทำตามความคาดหวัง และความต้องการ ของบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น พ่อแม่ ญาติพี่น้อง ครูอาจารย์ มีความนิยมชมชอบ และประทับใจ บุคคลบางคนที่ประกอบอาชีพในสาขาที่เรียน

2. แรงจูงใจด้านอาชีพ (vocational motives) หมายถึง ปัจจัยด้านอาชีพที่เป็นเหตุผลที่ นักศึกษาใช้เพื่อตัดสินใจศึกษาต่างๆ ซึ่งได้แก่ ต้องการนำความรู้เพื่อนำไปหางานทำง่ายขึ้น เพื่อไป พัฒนาอาชีพของตนให้ดีขึ้น ต้องการความก้าวหน้า ต้องการนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เข้ากับมาตรฐานที่หน่วยงานต้องการ เพื่อเลื่อนตำแหน่งในอาชีพ เพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น หรือเพื่อนำไปประกอบอาชีพอื่น

3. แรงจูงใจด้านการพัฒนาตนเอง (self development motives) หมายถึง ปัจจัยด้านการ พัฒนาตนเองที่เป็นเหตุที่นักศึกษาใช้เพื่อตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ ซึ่งได้แก่ การสมัครเข้าเรียน เพราะ มีความรัก หรือชอบในการมาเรียน เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ต้องการใช้ความสามารถในการเรียนที่มี

อยู่ให้มากที่สุด เพื่อพัฒนาตนเอง เป็นการยกระดับฐานะทางสังคมโดยหวังที่จะนำความรู้ที่เรียนมาใช้ประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะ

4. แรงจูงใจด้านสถาบันการศึกษา (education motives) หมายถึงปัจจัยจากสถาบันการศึกษาที่เป็นเหตุผลที่นักศึกษาใช้เพื่อตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ ได้แก่ สถานที่เรียนค่าใช้จ่ายความเหมาะสมของเวลาเรียน ทรัพยากรการเรียนการสอน ผลงาน และชื่อเสียงในด้านต่างๆของสถาบัน คณาจารย์ที่ได้รับการยอมรับ และรวมถึงวิธีการ หรือข้อปฏิบัติของสถาบันที่ใช้ในการสอบคัดเลือกหรือหลักสูตรใช้ในการเรียนการสอนที่ทำให้นักศึกษาเข้าศึกษาต่อ ซึ่งเป็นเหตุให้นักศึกษาตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในสถาบันแห่งนี้

อายุ หมายถึง จำนวนปีอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม

อาชีพ หมายถึง อาชีพของนักศึกษา แบ่งเป็นผู้ว่างงาน รับราชการ รัฐวิสาหกิจ เจ้าของธุรกิจส่วนตัว บริษัทเอกชน หรือด้านอื่นๆ

รายได้ของนักศึกษา หมายถึง จำนวนเงินของนักศึกษาที่ได้รับทุกๆทาง ทั้งที่ได้รับจากการทำงาน หรือ ได้รับจากบิดา มารดา ผู้ปกครองหรือผู้อื่นในแต่ละเดือน แบ่งเป็นต่ำกว่า 10,000บาท ตั้งแต่10,000-19,999 บาท และตั้งแต่ 30,000 บาทขึ้นไป

ภูมิลำเนา หมายถึง ที่อยู่ปัจจุบันของนักศึกษาในระหว่างที่ทำงานก่อนเข้ารับการศึกษา ระดับปริญญาเอก

ระยะเวลาในการทำงาน หมายถึง จำนวนระยะเวลาที่ทำงานก่อนเข้ารับการศึกษา ระดับปริญญาเอก

สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท แบ่งเป็นสาขาวิชา ดังนี้

1. คณะบริหารธุรกิจ
2. คณะนิเทศศาสตร์
3. คณะนิติศาสตร์
4. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
5. คณะบัญชีมหาบัณฑิต
6. คณะรัฐประศาสนศาสตร์
7. สาขาวิชาอื่นๆ